

Owies

Uwagi ogólne

Obecnie w Krajowym rejestrze znajduje się 35 odmian owsa w tym 32 odmiany owsa zwyczajnego i 3 odmiany owsa nagiego. Wszystkie odmiany przydatne są głównie do uprawy w nizinnych rejonach kraju.

W roku 2022 na terenie województwa świętokrzyskiego założono trzy doświadczenia z odmianami owsa. Zlokalizowane one były w SDOO Słupia, ŚODR Modliszewice oraz ZSCKR Chroberz.

Na podstawie wyników doświadczeń ustalana jest Lista Odmian Zalecanych. LOZ dla województwa świętokrzyskiego ustalana jest od roku 2011, w 2023 roku liczy 5 odmian.

Omawiane doświadczenia, przeprowadzone były na jednym przeciętnym poziomie agrotechniki, bez stosowania chemicznej ochrony roślin przed chorobami i wyleganiem.

Wyniki doświadczeń

W roku 2022 średni plon ziarna z doświadczeń był wyższy o **14,8 dt/ha** od roku ubiegłego. Wyniósł **90,2 dt/ha**.

Najwyższe plony uzyskano w SDOO Słupia **103,1 dt/ha**, w pozostałych punktach plony były niższe. W ŚODR Modliszewice plonowanie wyniosło **85,7 dt/ha**, natomiast w ZSCKR Chroberz owies zaplonował średnio **81,8 dt/ha**. Największym potencjałem plonotwórczym wykazały się odmiany: **Refleks** i **Magellan** równo **103% wzorca**, **Wulkan** **102% wzorca** oraz **Rambo** **101% wzorca**.

Po trzech latach badań w warunkach województwa świętokrzyskiego najwyższe plony uzyskały odmiany: **Rambo** i **Refleks** **104 % wzorca** oraz **Figaro** **102% wzorca**.

W roku 2022 wyleganie roślin przed zbiorem wystąpiło tylko w SDOO Słupia. Odmiany najbardziej podatne na wyleganie w minionym sezonie to: **Gepard** i **Bingo**.

Zdrowotność roślin dobra. W największym nasileniu wystąpiła rdza wieńcowa. Odmianami najbardziej podatnymi na patogena powodującego tę chorobę okazały się: **Wulkan** oraz **Monsun**. W SDOO Słupia wystąpiło porażenie helmintosporiozą. Odmianami najbardziej porażonymi patogenem okazały się: **Rambo**, **Bingo** i **Refleks**.

W minionym sezonie jak i również w trzyleciu największą masą 1000 ziaren charakteryzowały się odmiany: **Bingo**, **Monsun** oraz **Wulkan**. Najdrobniejsze ziarno w 2022 roku wytworzyła odmiana oplewiona **Rambo**, a z odmiany nieoplewionej odmiana **MHR Harem**.

Tabela 1. Owies. Odmiany badane. Rok zbioru 2022

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4	5
1	BINGO	2009	2011	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
2	KOZAK	2017		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
3	MONSUN	2017		DE	Nordsaat Saatzucht GmbH Saatzucht Lngenstein, Böhnshauser Str. 1, 38895 Langenstein Saaten-Union Polska sp. z o.o. Ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
4	AGENT	2018		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
5	FIGARO	2019	2021	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
6	REFLEKS	2019	2021	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
7	MHR HAREM ^{/n}	2020		PL	Małopolska Hodowla Roślin –HBP sp. z o.o. ul. Zbożowa 4; 30-002 Kraków
8	RAMBO	2020	2022	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
9	GEPARD	2021		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
10	WULKAN	2021	2023	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
11	MAGELLAN	2022		DE	Nordsaat Saatzucht GmbH Saatzucht Lngenstein, Böhnshauser Str. 1, 38895 Langenstein Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec

//ⁿ- odmiana nieoplewiona

Tabela 2. Owies. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2022

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Pińczów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo- pastewny mocny	Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III b	II
pH gleby w KCl	6,4	5,9	5,7
Przedplon	Groch siewny	Łubin biały	Rzepak ozimy
Data siewu	24.03.2022	22.03.2022	25.03.2022
Obsada nasion (szt/m ²)	450	500	450
Data zbioru	10.08.2022	11.08.2022	08.08.2022
Nawożenie mineralne			
N (kg/ha)	105	108	105
P ₂ O ₅ (kg/ha)	50	50	50
K ₂ O (kg/ha)	75	75	75
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS
Herbicyd (na ha)	Mustang Forte 195 SE – 0,8l	Granstar Ultra SX 50 SG – 40g	Mustang Forte 195 SE – 0,8l
Insektycyd (l/ha)	Fastac 100 EC – 0,1 Cyperkill Max 500 EC – 0,05	Sherpa 100 EC – 0,3 Decis Mega 50 EW – 0,1	Fastac 100 EC – 0,1 Decis Mega 50 EW – 0,1

Tabela 3. Owies. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2022

Lp	Cecha	SDOO Słupia (Z)	ŚODR Modliszewice (M)	ZSCKR Chroberz (M)
1	Termin wiechowania <i>(data)</i>	07.06.2022	09.06.2022	05.06.2022
2	Termin dojrzałości woskowej <i>(data)</i>	08.07.2022	10.07.2022	05.07.2022
3	Termin dojrzałości pełnej <i>(data)</i>	24.07.2022	26.07.2022	18.07.2022
4	Wysokość roślin <i>(cm)</i>	116	96	92
5	Wyleganie w fazie dojrz. mlecznej <i>(skala 9°)</i>	9,0	9,0	9,0
6	Wyleganie roślin przed zbiorem <i>(skala 9°)</i>	7,7	9,0	9,0
Porażenie przez choroby				
7	Rdza wieńcowa <i>(skala 9°)</i>	5,4	9,0	9,0
8	Septorioza plew <i>(skala 9°)</i>	9,0	9,0	9,0
9	Helminthosporioza <i>(skala 9°)</i>	7,6	8,3	7,8
10	Masa 1000 ziaren <i>(g)</i>	44,2	44,6	41,2
11	Wilgotność ziarna podczas zbioru <i>(%)</i>	8,1	10,6	6,8
12	Plon ziarna <i>(dt/ha)</i>	103,1	85,7	81,8

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian owsa zwyczajnego,
Skala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny. Plon ziarna – średni plon odmian owsa zwyczajnego

Tabela 4. Owies. Plon ziarna odmian w miejscowościach (%wzorca). Rok zbioru 2022

Lp	Odmiana	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
<u>Wzorzec, dt z ha</u>		<u>103,1</u>	<u>85,7</u>	<u>81,8</u>
1	BINGO	94	99	99
2	KOZAK	97	99	105
3	MONSUN	98	97	98
4	AGENT	99	104	96
5	FIGARO	103	101	94
6	REFLEKS	106	100	102
7	MHR HAREM ^{/n}	68	66	70
8	RAMBO	104	96	103
9	GEPARD	92	100	97
10	WULKAN	104	100	103
11	MAGELLAN	102	105	102

Wzorzec 2022 – wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego

^{/n} – odmiana nieoplewiona

Tabela 5. Owies. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2022, 2021, 2020

Lp	Odmiana	2022	2021	2020	2021-2022	2020-2022
	<i>Wzorzec. dt z. ha</i>	<u>90,2</u>	<u>75,4</u>	<u>85,0</u>	<u>82,8</u>	<u>83,5</u>
1	BINGO	97	99	104	98	100
2	KOZAK	100	98	100	99	99
3	MONSUN	98	98	100	98	98
4	AGENT	100	100	101	100	100
5	FIGARO	100	104	104	102	102
6	REFLEKS	103	105	104	104	104
7	MHR HAREM ^h	68	86	76	76	76
8	RAMBO	101	104	107	103	104
9	GEPARD	96	103	-	99	-
10	WULKAN	102	101	-	102	-
11	MAGELLAN	103	-	-	-	-
	Liczba doświadczeń	3	2	3	5	8

Wzorzec: 2020,2021,2021 – wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego

^h – odmiana nieocpielwiona

Tabela 6. Owies. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2022, 2020-2022

Lp	Odmiana	Rdza wieńcowa		Helmintosporioza	
		2022	2020-2022	2022	2020-2022
<i>Wzorzec</i>		<u>6,4</u>	<u>6,9</u>	<u>8,0</u>	<u>8,1</u>
1	BINGO	-0,0	-0,0	-0,2	0,1
2	KOZAK	-0,2	-0,2	-0,1	0,1
3	MONSUN	-1,2	-0,5	-0,1	-0,1
4	AGENT	0,2	0,3	-0,1	-0,1
5	FIGARO	0,2	0,1	0,2	0,1
6	REFLEKS	0,2	-0,2	-0,2	-0,0
7	MHR HAREM /n	0,6	0,0	0,0	-0,1
8	RAMBO	0,2	0,4	-0,2	0,1
9	GEPARD	1,5	-	0,0	-
10	WULKAN	-0,7	-	0,3	-
11	MAGELLAN	0,0	-	0,3	-
Liczba doświadczeń		3	8	3	8

Wzorzec: w roku 2020,2021,2022 – wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego ⁿ – odmiana nieoplewiona

Tabela 7. Owies. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2022, 2020-2022

Lp	Odmiana	Wyleganie						Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
		w fazie dojrzałości mlecznej		przed zbiorem		2022	2020-2022	2022	2020-2022	2022	2020-2022
		2022	2020-2022	2022	2020-2022						
	<i>Wzorzec</i>	<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>8,5</u>	<u>5,0</u>	<u>102</u>	<u>107</u>	<u>44,7</u>	<u>42,7</u>		
1	BINGO	0,0	0,0	-0,5	-0,1	0	0	1,5	1,6		
2	KOZAK	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	4	5	0,2	0,5		
3	MONSUN	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-1	-2	1,7	2,4		
4	AGENT	0,0	0,0	-0,2	0,1	-2	-1	-0,5	-0,3		
5	FIGARO	0,0	0,0	0,5	0,9	1	5	-0,9	-1,3		
6	REFLEKS	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-2	-1	-1,6	-0,1		
7	MHR HAREM ⁱⁿ	0,0	0,0	0,5	0,7	-2	-1	-11,5	-11,6		
8	RAMBO	0,0	0,0	0,4	-0,1	0	2	-1,2	-0,5		
9	GEPARD	0,0	-	-0,6	-	-4	-	-0,5	-		
10	WULKAN	0,0	-	0,5	-	-3	-	0,9	-		
11	MAGELLAN	0,0	-	0,3	-	5	-	0,3	-		
	Liczba doświadczeń	3	8	3	8	3	8	3	8	3	8

Wzorzec: w roku 2020,2021,2022 - wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego ⁱⁿ - odmiana nicoplewiona

Wykaz odmian owsa znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2022

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
Owies zwyczajny		
nizinne		
1	AGENT	2018
2	ALFA	2020
3	ARAB ^{x/}	2004
4	ARDEN	2010
5	ARKAN	2019
6	ARMANI	2017
7	BERDYSZ ^{x/}	2008
8	BINGO	2009
9	BRETON	2007
10	ELEGANT	2016
11	FIGARO	2019
12	GEPARD	2021
13	GNIADY ^{br/ x/}	2007
14	HARNAŚ	2014
15	HUZAR	2020
16	KOZAK	2017
17	KREZUS ^{x/}	2005
18	LION	2018
19	MAGELLAN	2022
20	MONSUN	2017
21	NAWIGATOR	2015
22	PABLO	2019
23	PANTEON	2020
24	PASKAL	2015
25	PERUN	2019
26	POKER	2020
27	RAMBO	2020
28	RAFLEKS	2019
29	ROMULUS	2016
30	SCORPION ^{x/}	2008
31	WULKAN	2021
32	ZUCH ^{x/}	2008
owies nagi		
górskie		
33	ADORATOR	2022
34	MHR HAREM	2020
35	SIWEK	2010

br- odmiana brązowoziałista

x/ - odmiana niebadana w latach 2019-2021

Charakterystyka odmian owsa wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2022

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

MAGELLAN

Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdze owsa, helmintosporiozę i septoriozę liści – średnia. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski duży, masa 1000 ziaren dość duża, zawartość białka mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

